

Vergaderjaar 2023–2024

31 305

Mobiliteitsbeleid

32 813

Kabinetsaanpak Klimaatbeleid

Nr. 453

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 april 2024

Sinds 2 augustus 2021 is de Europese richtlijn voor schone voertuigen, de «*Clean Vehicles Directive*» (hierna: CVD), van kracht. In Nederland is deze richtlijn geïmplementeerd in de Regeling bevordering schone wegvoertuigen (hierna: Rbsw) binnen de Wet Milieubeheer. De Rbsw bevat eisen die betrekking hebben op de inkoop van schone- en emissievrije voertuigen en voertuigdiensten door aanbestedende diensten, zoals gemeenten, provincies, Rijk en publiekrechtelijke instellingen.

In deze brief informeer ik uw Kamer over de resultaten die Nederland sinds de invoering van de Rbsw op 2 augustus 2021 heeft behaald.

Er zijn sinds de start van de regeling tot eind 2023 in totaal ongeveer 12.400 voertuigen aanbesteed door alle aanbestedende diensten. Over het totaal bezien overtreffen de resultaten in Nederland de eisen binnen de Rbsw tot nu toe:

- 56 procent van de ingekochte lichte voertuigen¹ is schoon², waarvan 82 procent emissievrij is. De regeling schrijft voor dat minimaal 38,5 procent van de ingekochte lichte voertuigen schoon moet zijn.
- Het aandeel schoon ingekochte zware voertuigen³ ligt op 43 procent, waarvan ongeveer een derde emissievrij is. De regeling schrijft voor dat minimaal 10 procent van de zware voertuigen schoon⁴ ingekocht moet worden.
- Voor bussen geldt dat 66 procent emissievrij ingekocht is en ook dit overtreft de eis van de regeling, waarin staat dat 45 procent schoon moet worden ingekocht, waarvan de helft emissievrij.

¹ Voertuigen van categorie N1, M1 en m²: personenauto's en bestelbussen.

² Schoon betekent in dit geval met een CO₂-uitstoot van maximaal 50 gram per kilometer.

³ Voertuigen van categorie N2 en N3: vrachtauto's en reinigingsvoertuigen zoals vuilnisauto's.

⁴ Schoon betekent voor zware voertuigen en bussen dat deze volledig op alternatieve brandstoffen rijden, volgens de definitie in richtlijn 2014/94/EU.

Daarmee voldoet Nederland ruimschoots aan de gestelde norm. In bijlage 1 bij deze brief vindt u de resultaten sinds 2 augustus 2021 grafisch weergegeven.

Ten opzichte van vorig jaar zijn er een paar ontwikkelingen die mij opvallen in de gegevens. Het aandeel van emissievrije personenauto's en bestelbusjes in de aanbestedingen is licht afgenomen en bij de vracht-auto's is er een afname te zien in het aandeel schoon aanbestede voertuigen. Bij de bussen is er juist een toename in het aandeel schoon- en emissievrij aanbestede voertuigen. Alle categorieën voldoen nog steeds ruim aan de gestelde eisen.

Het Rijk heeft ongeveer 4.400 voertuigen aanbesteed, waarvan 46% schoon. Bijna de helft van de aanbestede voertuigen door het Rijk is in gebruik is bij het Ministerie van Defensie. Defensie gaf vorig jaar al aan last te hebben van schaarste op de markt en achterblijvende infrastructuur op haar eigen terreinen. Defensie heeft in haar «Uitvoeringsagenda duurzaamheid Defensie» middelen vrijgemaakt om haar zakelijke mobiliteit de komende jaren te verduurzamen en daarmee de achterstand in te halen. Verduurzaming is nu standaard in haar bedrijfsvoering opgenomen en in het vervangingsplan is tot 2028 gepland ongeveer 1.500 auto's te hebben verduurzaamd.

Opvallend is ook de afname van het aandeel schoon- en emissievrij aanbestede voertuigen ten opzichte van vorig jaar voor waterschappen, ook al gaat het om slechts 2,4 procent van het totaal aantal voertuigen onder de Rbsw. Het betreft met name bestellingen van Brabant Water en Evides. Beide partijen geven aan dat er voor een aantal werkzaamheden die zij uitvoeren op het moment van bestelling nog geen duurzaam alternatief beschikbaar was, waarbij het voertuig genoeg trekkracht biedt voor een zware aanhanger. Inmiddels zijn er wel voertuigen beschikbaar die voldoen aan de specificaties en worden er pilots met deze nieuwe elektrische busjes uitgevoerd, zodat in de toekomst wel duurzaam aanbesteed kan worden. Beide partijen geven aan een beleid te hanteren zero-emissie voertuigen aan te besteden, tenzij dat echt niet anders kan.

Omdat een deel van de ingekochte voertuigen door Brabant Water en Evides reinigingsvoertuigen betreffen, is ook daar een afname van schoon- en emissievrij aanbestede voertuigen te zien. Hier speelt ook de aanbesteding van 27 dieselvuilnisauto's van de gemeente Amsterdam in juni 2023 mee. Bij de beantwoording van de vragen heb ik uw Kamer laten weten dat de gemeente Amsterdam netcongestie als oorzaak noemde voor het niet emissievrij aanbesteden van deze voertuigen.⁵

Tot slot valt bij vergelijking van de resultaten van de voertuigsoorten op dat steeds meer voertuigen in het doelgroepenvervoer emissievrij worden aanbesteed, over 2023 al meer dan 80%. Dat is goed om te zien en ook nodig, want ook deze sector staat voor een grote opgave om de hele vloot te verduurzamen.

Ondertussen werkt het kabinet aan een aanscherping van de Rbsw vanaf 2026, om de percentages voor aanbesteding van schone- en emissievrije voertuigen in lijn te brengen met het Klimaatakkoord.

Ik hoop uw Kamer hierover later dit jaar nader te kunnen informeren.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
V.L.W.A. Heijnen

⁵ Aangangsel Handelingen II 2022/23, nr. 3355.